

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 1378

van **JOHAN DANEN**

datum: 21 september 2021

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Drinkwatermaatschappijen - Aanwending geïnde gemeentelijke en bovengemeentelijke saneringsbijdragen

Sinds 2005 staan drinkwatermaatschappijen niet enkel in voor de productie en levering van drinkwater, maar ook voor de opvang, transport en zuivering van het afvalwater. Om aan de bovengemeentelijke saneringsplicht te voldoen, hebben de drinkwatermaatschappijen een overeenkomst gesloten met Aquafin, dat instaat voor de bouw en het beheer van collectoren en waterzuiveringsinstallaties. De geleverde prestaties van Aquafin vergoeden de drinkwatermaatschappijen gedeeltelijk via de aanrekening van een bovengemeentelijke saneringsbijdrage op de integrale drinkwaterfactuur.

Om te voldoen aan de gemeentelijke saneringsplicht (lokale inzameling van afvalwater via de openbare riolering en grachten en de eventuele lokale zuivering in de kleinschalige waterzuiveringsinstallaties) kan de drinkwatermaatschappij een contract sluiten met de gemeenten. De gemeente kan het rioolbeheer in eigen beheer houden, (deels) in handen geven van de drinkwatermaatschappij of uitbesteden aan bijvoorbeeld een intergemeentelijk samenwerkingsverband. De kosten die verband houden met het rioolbeheer worden (gedeeltelijk) vergoed via de aanrekening van een gemeentelijke saneringsbijdrage op de integrale drinkwaterfactuur.

Waar vroeger de verplichting bestond om de geïnde gemeentelijke saneringsbijdragen en -vergoedingen uitsluitend aan te wenden voor de verdere uitbouw en het duurzame onderhoud van de gemeentelijke saneringsinfrastructuur (omzendbrief over de aanwending van de saneringsbijdrage van eind 2013), stelt het algemeen waterverkoopreglement dat de bijdragen "bestemd moeten zijn voor de financiering van de (boven)gemeentelijke saneringsverplichtingen".

In 2019 inden de verschillende drinkwatermaatschappijen 415,5 miljoen euro via de gemeentelijke saneringsbijdrage en 323,4 miljoen euro via de bovengemeentelijke saneringsbijdrage.

1. Graag een overzicht van de aanwending van alle geïnde gemeentelijke saneringsbijdragen per watermaatschappij sinds 2013. Hierbij graag een opsplitsing per type aanwending (investering in infrastructuur, gebruiks- of eigendomsvergoeding, andere bestedingen).
 - a) In 2018 werden 9 gemeentelijke rapporten niet meegenomen in de rapportering omwille van het niet rapporteren van de financiële info of het ontbreken van belangrijke informatie, zoals afschrijvingskosten en/of subsidie-opbrengsten.

Hoeveel gemeentelijke rapporten werden niet in de rapportering opgenomen in 2019 en 2020?

- b) De rioolbeheerders RioBra, Inter-aqua, Infrax West en HidroRio solidariseren en rapporteren daardoor als geheel en niet individueel per gemeente.

Is het bekend hoeveel gemeenten niet opgenomen zijn in de rapportering van de rioolbeheerder wegens het niet rapporteren van de financiële info of het ontbreken van belangrijke informatie?

2. Graag een overzicht van de aanwending van alle geïnde bovengemeentelijke saneringsbijdragen per watermaatschappij sinds 2013. Hierbij graag een opsplitsing per type aanwending (investering in infrastructuur, gebruiks- of eigendomsvergoeding, andere bestedingen).
3. De werkingstoelage dekte in 2005 nog ongeveer 2/3 van de bovengemeentelijke saneringskosten, in 2020 is dit nog ongeveer 1/3. Als gevolg hiervan zijn de tarieven voor de bovengemeentelijke sanering gestegen, waardoor de kostenterugwinning de voorbije jaren sterk gestegen is.

Graag een overzicht van de werkingstoelage en de dekkingsgraad tot 2020.

4. De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) is als Economisch toezichtbehouder bevoegd om de correcte uitvoering van de omzendbrief van eind 2013 op te volgen. De VMM oefent dit toezicht uit via de jaarlijkse rapportering door de rioolbeheerders en via bijkomende bevragingen bij de rioolbeheerders. Vanaf 2020 zal de rapportering voor de gemeenten verlopen via de beleids- en beheerscyclus voor lokale besturen (BBC).
- a) Heeft het gebruik van de BBC als bijkomend controlemiddel foutieve aanwendungen van de geïnde saneringsbijdragen aangetoond?
- b) Zo ja, in hoeveel gemeenten werd een verkeerde aanwending vastgesteld?
- c) Welke gevolgen werden er gegeven aan deze vaststellingen?

ANTWOORD

op vraag nr. 1378 van 21 september 2021

van **JOHAN DANEN**

1. De jaarlijkse gemeentelijke rapportering wordt ingevuld door de rioolbeheerders en niet door de waterbedrijven. Zie bijlagen 1 en 2 voor een overzicht van enerzijds de kosten (boekhoudkundige kosten) en anderzijds van de uitgaven (cashflowmatig). De intergemeentelijke rioolbeheerders rapporteren de cashflow sinds 2014, de groep gemeenten sinds 2020 (door de VMM opgeladen via de BBC-rapportering)

a) In 2019 8 gemeenten. Dit waren net zoals in voorgaande jaren steeds gemeenten die het rioolbeheer zelf uitvoerden. Voor 2020 zullen de cashflow rapporten van alle gemeenten weerhouden worden gezien de invulling vanuit de BBC-rapportering volledig kan gebeuren.

b) Alle intergemeentelijke rioolbeheerders (zowel solidariserend als niet-solidariserend) hebben steeds volledig gerapporteerd.

2. De gefactureerde bovengemeentelijke bijdrage en vergoeding wordt – na inhouding van de inningsbijdrage ter vergoeding van het debiteurenrisico en de operationele kosten verbonden aan de facturatie – integraal aangewend om de facturatie door de nv Aquafin in het kader van de bovengemeentelijke sanering te financieren.

Een overzicht van de gefactureerde bovengemeentelijke bijdrage en vergoeding wordt ter beschikking gesteld via de VMM website:

<https://www.vmm.be/data/saneringsbijdragen-en-vergoedingen/overzicht-bijdragen-vergoedingen>

3. Het gevraagde overzicht is terug te vinden in bijlage 3. Ik geef kort nog enige duiding bij de cijfers.

In de periode 2005-2015 werd de werkingstoelage op kwartaalbasis uitgekeerd, maar er gold geen definitieve afrekening van de werkingstoelage per jaar. Een eventueel positief of negatief saldo op het einde van het jaar werd als 'overdracht' meegenomen naar het volgende jaar.

Vanaf 2016 werd het BVR van 18 maart 2016 houdende de algemene werkingstoelage van kracht. Naar aanleiding van dit BVR werd de afrekening van de werkingstoelage afzonderlijk per jaar verrekend. Vanaf dit moment kan ook gericht gestuurd worden op de kostenterugwinning vanuit de bovengemeentelijke bijdrage en vergoeding. Vanaf 2016 is dan ook een vrij status quo dekkingsgraad via de werkingstoelage vast te stellen van +/- 30%.

Wat betreft de evolutie van de tarieven van de bovengemeentelijke bijdrage en vergoeding wil ik nog opmerken dat deze in de periode 2005-2020 slechts éénmaal een stijging hebben gekend, met name in 2015. De overige jaren werd louter een indexatie toegepast op de tarieven van het voorgaande jaar.

4. De analyse van de gegevens over 2020 en prognoses tot 2026 door de VMM is lopende, publicatie ervan is voorzien in het najaar 2021. Momenteel kan ik dus nog geen antwoord geven op deze vragen.

BIJLAGEN

1. [Overzicht kosten](#)
2. [Overzicht uitgaven](#)
3. [Overzicht uitgekeerde werkingstoelage versus bovengemeentelijke saneringskost](#)